

Avatud Eesti Fond
Open Estonia Foundation

Avatud Eesti Fond

Algatatud ja toetatud projektid 2022. aastal

Eesti kodanikuühiskond demokraatia ja vabaduse kaitsetel

Mall Hellam, Avatud Eesti Fondi juhataja

24. veebruar on Eesti jaoks eriline päev, kui tähistame meie iseseisvust ning vabaduse ja demokraatia võidukäiku. Ent 2022. aasta vabariigi aastapäev kandis endas ka sügavat muret, ärevust ja teadmatust, sest just sel päeval ründas Venemaa Ukrainat, et hävitada Ukraina riigi iseseisvus ja vabadus.

Rahvusvaheline üldsus ei jäänud käed rüpes ootama, vaid väljendas oma tuge ja solidaarsust Ukrainale üle kogu maailma. Ka Eestis ei jäänud me ükskõikseks – vaid paari päevaga korraldasime koos teiste vabauhenduste ja vabatahtlikega Tallinnas Vabaduse väljakul Ukraina toetuskontserdi, kuhu kogunes ligi 30 000 inimest.

Ukraina sõda mõjutas oluliselt ka Eesti vabakonna tegevust. Uusi algatusi ja kodanikuorganisatsioone tekkis mitmeid, kes kõik panustasid Ukraina ja Eestisse saabunud põgenike abistamisse. Eestlaste abivalmidus ja üksmeel olid hämmastavad – organisatsioonid vahendasid abi Ukraina põgenikele, paljud eestlased avasid oma koduüksed sõja jalust põgenenutele ja saatsid kõikvõimalikku abi Ukrainale.

Ukraina kajastus ka AEFi vahendatud Aktiivsete Kodanike Fondi (*Active Citizens Fund – ACF*) toetatud projektides. Mitmed vabauhendused reageerisid sõjale vastavalt oma tegevusvaldkonnale - näiteks aidates Ukrainast päästetud lemmikloomi, toetades sõjapõgenike kohanemist Eesti ühiskonnas ning pakkudes abi Ukraina laste õpetajatele ja tugispetsialistidele. Eraldi tähelepanu said inimeste vaimse tervise probleemid, mis kerkisid esile eriti pärast koroonapandeemiat ning sõja puhkemist. Rasketel aegadel muutub selliste programmide, nagu ACF, mis saavad jõuliselt vabauhendusi toetada, roll üha olulisemaks.

ACF-i raames kuulutasime välja veel kaks täiendavat taotlusvooru, kuna Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra doonorid otsustasid eraldada AEF-le täiendavalt kaks miljonit eurot lisarahastust, et tõsta Eesti vabakonna elujõulisust ja toetada vabauhenduste strateegiliste eesmärkide saavutamist.

2022. aastal oli tugi Ukrainale ja Venemaa arengud kesksel kohal pea kõikides AEFi tegevustes. Tunnustasime Koosmeele auhinnaga platvormi "Ukraina heaks!" nende pikaajalise enam kui 8-aastase abi eest Ukrainale. Platvormi osalised on Eesti Pagulasabi, Mondo ja Ukraina Kultuurikeskus.

Venemaa agressiooni ja Ukraina vabadusvõitluse valguses korraldasime Lennart Meri Julgeolekukonverentsi kõrvalüritusena Ukraina kodanikuaktivistide esinemist, samuti Venemaa sõltumatute

ajakirjanike arutelu oma suhestumisest Venemaa agressiivse sõjaga, aga ka debatid Arvamusfestivalil ja diskussiooni Vabaduse Hääled Käsmu rahvamajas.

Oma iga-aastasel Avatud Ühiskonna Foorumil keskendusime kliimakriisile, rõhutades selle seost koroonapandeemia ja Ukraina sündmustega. Aitasime koostöös ühinguga SupportNet evakueerida Ukraina põgenikke Eestisse ja teistesse Euroopa Liidu riikidesse, abi said ka põgenikke toetavad keskused nii Eestis kui mujal.

Üha oluliseks teemaks sai kogu aasta vältel sõltumatu meedia ja meediavabaduse toetamine, ligipääs tõesele infole, võitlus väärinfo ja propagandaga ning tugi kodanikuaktivistidele diktatuurides.

2022. aasta on meile meelde tuletanud, kui haprad on demokraatia ja vabadus. Sõja varjus on näha, kui kiiresti võib maailm täielikult muutuda ning kui oluline on olla valmis iga hetk kaitsma väärtusi, mille nimel elame ja mille saavutamiseks oleme palju vaeva näinud. Selleks, et kindlustada demokraatia ja vabaduse tulevikku, peame tegema kõik Ukraina võidu nimel, et järgmised põlvkonnad saaksid nautida sama avatud ja vaba ühiskonda nagu meiegi.

Avatud Eesti Fondi algatused ja toetused aastal 2022

Elujõuline ja kestlik vabakond	
Meediavabaduse eest ja väärinfo vastu Euraasias	704 826
Kodanikuõiguste haridus aktivistidele	79 778
Uuenduslik demokraatiaharidus	50 938
Kogemuste sild - abi demokraatia ehitamise aktivistidele	88 003
Kodanikuaktivismi edendamine	381 666
Inimõiguste ja Ukraina sõjapõgenike toetamine	104 490
Keskkonnakaitse ja inimõiguste platvormi arendamine	208 333
Kokku	1 618 035
Sotsiaalne sidusus	
Koosmeele auhind	4200
Võrgustikevaheline koostöö	5300
Kokku	9500

Aktiivsete Kodanike Fond

Eesti Roheline Liikumine	Tegevustoetus 2022-2023	100 000
Eesti Üliõpilaskondade Liit	Tegevustoetus 2022-2023	100 000
SA Keskkonnaõiguse Keskus	Tegevustoetus 2022-2023	100 000
MTÜ Oma Tuba	Tegevustoetus 2022-2023	100 000
SA Eesti Inimõiguste Keskus	Tegevustoetus 2022-2023	100 000
MTÜ Oskar Alliku Kodu	Miljööteraapia rakendusvõimalused Eestis“ raames kahepoolse koostöö ja partnerluse arendustegevused	2 976
MTÜ Ausamad Riigihanked	Osalemine Active Citizens 4Human Rights päevadel Oslos 13.-17.märtsil 2022.a	1 126,23
Poliitikauuringute Keskus Praxis SA	“Kuulake meid!” Osalusuuringud poliitikakujundamises	69 970,62
Citizen OS SA	Demokraatia Kaitsjate Kiirendi	54 253,80
Kuldne Liiga MTÜ	Vanemaealised ja KOV on partnerid	62 829
Arengukoostöö Ümarlaud	Eesti arengukoostöö organisatsioonide huvikaitsevõimekuse suurendamine kestliku arengu horisontaalsete prioriteetide suunal	64 640,23
Eesti Väitlusselts	Aga miks? - valijakäitumise ja poliitilise kultuuri tugevdamine	62 877,33
Loomus MTÜ	Kahvliga kliimamuutuste vastu: keskkonnasõbralikumad	20 131,33

	toiduvalikud kättesaadavad kõigile	
Eesti Rahvaülikoolide Liit MTÜ	Kodanikuks olemise ABC	62 068,10
Domus Dorpatensis Teaduse ja Kultuuri Sihtasutus	Regionaalse demokraatia arendamise koalitsiooni loomine	77 454,77
Eesti LGBT Ühing	Üks kõigi ja kõik ühe eest! Võimekad võrgustikud inimõiguste kaitsel	60 928,70
Kiusamisvaba Kool SA	Inimõiguste ja võrdse kohtlemise väärtustamise edendamine Eesti koolides läbi kiusuennetuse.	70 000
Võluvõru MTÜ	Vanemaealised ühiskonnas on võrdsed kodanikud	70 000
Eesti Pagulasabi MTÜ	Koolinoorte teadlikkuse tõstmine rändest ning kohanemise ja lõimumisega seotud väljakutsetest	50 349
Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus (ENUT)	Soostereotüüpideta haridus = võrdsemad ja avaramad võimalused noortele	54 384,84
Avatud Hariduse Liit	Kogukonna tugiisikute koolitus ja praktika	66 566,91
Peaasjad Koolitus MTÜ	Vaimset tervist toetavad kogukondlikud tugitegevused Lõuna-Eesti maakondadesse.	69 619
Eesti Puuetega Inimeste Koda	Ligipääsetavuse alase teadlikkuse tõstmise programm	67 131,95
Peemoti Raamatud MTÜ	Peemoti Raamatud ehk Tartu LGBT+ kogukonna isemajandava keskuse loomine koosloome ning teenusedisaini meetodite abil	64 392,29
Eesti Transinimeste Ühing	Meedia TRANSformeerimine: trans- ja mittebinaarsete inimeste kogukonnaloome ning	63 682,86

	võimestamine Eesti meediamaastikul	
Loovalt koos MTÜ	Ukraina sõjapõgenike ning Eesti koolide õpetajate ja tugispetsialistide mõjujõu ja tegutsemisvõimekuse suurendamine	75 481,22
Valgamaa Puuetega Inimeste Koda MTÜ	Valgamaa Puuetega Inimeste Koja sotsiaalsete tugigruppide võimekuse suurendamine	32 160,06
Avatud Eesti Fond	AEF-i sõidud RCSI raames 2022.a	31 732
Avatud Eesti Fond	ACF Bilateral Relations 2022.a	8 706,77
Avatud Eesti Fond	ACF-i admin	92 545
Vabähenduste Liit	ACF consortium fee	36 053
Kokku		3 519 596